

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง
องค์การจัดการน้ำเสีย

พ.ศ. ๒๕๓๘

**พระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย
พ.ศ. ๒๕๓๘**

**ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๘
เป็นปีที่ ๕๐ ในรัชกาลปัจจุบัน**

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ
จัดการน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๓๘”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“น้ำเสีย” หมายความว่า น้ำเสียตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

“เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย” หมายความว่า พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร และพื้นที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ระบบบำบัดน้ำเสีย” หมายความว่า ระบบท่อ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลใดที่มีชื่อองค์การจัดการน้ำเสียจัดให้มีขึ้นเพื่อรับและบำบัดน้ำเสีย

“ระบบบำบัดน้ำเสียรวม” หมายความว่า ระบบท่อ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่องค์การจัดการน้ำเสียได้จัดให้มีขึ้นเพื่อรับและบำบัดน้ำเสีย

“ระบบระบายน้ำ” หมายความว่า ระบบทางหรือท่อระบายน้ำที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดให้มีขึ้นในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

“ท่อรวบรวมน้ำเสียแยก” หมายความว่า ท่อรวบรวมน้ำเสียที่องค์การจัดการน้ำเสีย ได้จัดให้มีขึ้นที่แยกต่างหากออกจากระบบระบายน้ำ

“แผนปฏิบัติการ” หมายความว่า

(๑) แผนการดำเนินการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย ซึ่งจัดทำโดยองค์การจัดการน้ำเสีย

(๒) แผนการดำเนินการบริหารหรือรับจัดการน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

หมายเหตุ บทนิยามคำว่า “ระบบบำบัดน้ำเสีย” ในมาตรา ๓ นี้ได้เพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๔ ดังที่พิมพ์ไว้

บทนิยามคำว่า “แผนปฏิบัติการ” ในมาตรา ๓ นี้ ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๔ และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

“ราชการส่วนภูมิภาค” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย

“ข้อตกลงร่วม” หมายความว่า ข้อตกลงระหว่างองค์การจัดการน้ำเสียกับ ราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

“ข้อตกลงจัดการน้ำเสีย” หมายความว่า ข้อตกลงระหว่างองค์การจัดการน้ำเสียกับผู้ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการองค์การจัดการน้ำเสีย

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานขององค์การจัดการน้ำเสีย รวมทั้ง ผู้อำนวยการ

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างขององค์การจัดการน้ำเสีย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ ให้จัดตั้งองค์การขึ้นองค์การหนึ่ง เรียกว่า “องค์การจัดการน้ำเสีย” เรียกโดยย่อว่า “อจน.”

มาตรา ๕ ให้ อจน. มีสำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดใกล้เคียง และจะจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่ใดในราชอาณาจักรก็ได้

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือทรัพย์สินต่างๆ สร้าง ซื่อ ว่าจ้าง รับจ้าง จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนำ รับจำนอง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๒) สำรวจ วางแผนปฏิบัติการ ออกแบบ ก่อสร้าง ดำเนินการ จัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวม รวมทั้งติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการของระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการนำน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และการผลิตพลังงานจากน้ำเสีย เพื่อให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและตามข้อตกลงร่วม

มาตรา ๗ (๕) นี้ ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ
จัดการน้ำเสีย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

(๔) ทำข้อตกลงร่วม เพื่อให้การจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

(๕) เก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการจัดการสำหรับการบำบัด น้ำเสีย

(๖) กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร

(๗) ให้กู้หรือให้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แก่ กิจการของ อจน.

(๘) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน

(๙) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบกิจการจัดการ น้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

(๑๐) เข้าร่วมกิจการกับหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นของเอกชนหรือของรัฐ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร หรือกับองค์การระหว่างประเทศ หรือถือหุ้นในบริษัท จำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ของ อจน.

(๑๑) ตั้งหรือรับเป็นตัวแทน ตัวแทนค้าต่าง หรือนายหน้าในกิจการตาม วัตถุประสงค์ของ อจน.

(๑๒) ว่าจ้างหรือมอบให้บุคคลใดประกอบกิจการส่วนหนึ่งส่วนใดของ อจน.

(๑๓) ประสานงานกับราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย

(๑๔) กระทำการอื่นบรรดาที่เกี่ยวข้องกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์ของ อจน.

ในการจัดเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการจัดการตาม (๕) อจน. อาจมอบหมายให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ จัดเก็บหรือเรียกเก็บเพื่อ อจน. ก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้คิดค่าใช้จ่ายตามอัตราที่ อจน. ตกลง

หมายเหตุ มาตรา ๗ (๑๓) นี้ ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ จัดการน้ำเสีย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๔ และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

มาตรา ๗ วรรคสอง นี้ ได้เพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ จัดการน้ำเสีย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๔ ดังที่พิมพ์ไว้

ร่วมกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่จัดเก็บหรือเรียกเก็บนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘ การจัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ตามมาตรา ๗ (๕) หรือการเข้าร่วมกิจการกับหน่วยงานอื่นหรือการถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ตามมาตรา ๗ (๑๐) ห้ามมิให้ อจน. ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละสามสิบ

มาตรา ๙ ทุนของ อจน. ประกอบด้วย

- (๑) เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล
- (๒) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับสมทบจากราชการส่วนท้องถิ่น
- (๓) เงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- (๔) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- (๕) เงินกู้และเงินที่ได้รับความช่วยเหลือทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร
- (๖) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

มาตรา ๑๐ อจน. อาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และค่าบริหารจัดการตามมาตรา ๗ (๕)
- (๒) รายได้จากการลงทุนหรือการร่วมทุน
- (๓) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตามมาตรา ๘
- (๔) รายได้อื่นๆ

หมายเหตุ มาตรา ๘ นี้ ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การการ
น้ำเสีย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

มาตรา ๑๐ นี้ ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การการ
น้ำเสีย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

มาตรา ๑๑ เงินสำรองของ อจน. ให้ประกอบด้วยเงินสำรองธรรมดา ซึ่งตั้งไว้เพื่อขาดเงินสำรองเพื่อไถ่ถอนหนี้ เงินสำรองเพื่อขยายกิจการ และเงินสำรองอื่นๆ เพื่อความประสงค์แต่ละอย่าง โดยเฉพาะตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

เงินสำรองจะนำออกใช้ได้ก็แต่ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการองค์การ จัดการน้ำเสีย” ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนการประปานครหลวง ผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาค และกรรมการอื่นอีกไม่เกินหกคนเป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่น

มาตรา ๑๓ ประธานกรรมการ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และผู้อำนวยการต้องเป็นผู้มีความรู้และจัดเจนเกี่ยวกับกฎหมาย การบริหาร การผังเมือง วิทยาศาสตร์ วิศวกรรม สิ่งแวดล้อม เศรษฐศาสตร์ หรือสถาปัตยกรรมศาสตร์

มาตรา ๑๔ ผู้มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ต้องห้ามมิให้เป็น ประธานกรรมการ หรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

(๑) มีส่วนได้เสียในสัญญา กับ อจน. หรือในกิจการที่กระทำให้แก่ อจน. หรือในกิจการที่เป็นการแข่งขันกับกิจการของ อจน. ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เว้นแต่จะเป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายให้เป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นกรรมการในบริษัท

หมายเหตุ มาตรา ๑๒ นี้ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการ น้ำเสีย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้

จำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่ง อจน. จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๗ (๕) หรือร่วมทุน
ตามมาตรา ๗ (๑๐)

(๒) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ
สำหรับความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำหรือข้าราชการการเมือง

(๕) เป็นที่ปรึกษาพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือ
เจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

มาตรา ๑๕ ให้ประธานกรรมการ และกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ใน
ตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจาก
ตำแหน่งก่อนวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่
กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง
หรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้
แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งประธาน
กรรมการหรือกรรมการขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่ง
ตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือ
กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้ง
อีกได้

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๕ ประธาน
กรรมการ หรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๗ ประธานกรรมการและกรรมการย่อมได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบาย และควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ อจน. อำนาจหน้าที่เช่นว่าให้รวมถึง

- (๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ
- (๒) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โดยให้สอดคล้องกับข้อตกลงร่วม
- (๓) ออกระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดเงื่อนไขของข้อตกลงจัดการน้ำเสีย
- (๔) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗
- (๕) ออกระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการประชุมและการดำเนินกิจการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
- (๖) ออกระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานและระเบียบปฏิบัติงาน
- (๗) ออกระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างหรือเงินอื่นๆ ของพนักงานหรือลูกจ้าง
- (๘) ออกระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนเงินเดือนหรือค่าจ้าง การออกจากตำแหน่ง วินัย การลงโทษ การอุทธรณ์การลงโทษ และการร้องทุกข์ของพนักงานและลูกจ้าง
- (๙) ออกระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่น เพื่อสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างและครอบครัว

(๑๐) ออกระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าเช่าที่พัก ค่าทำงานล่วงเวลา และการจ่ายเงินอื่น

(๑๑) ออกระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยเครื่องแบบพนักงานและลูกจ้าง

(๑๒) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้และรักษาทรัพย์สินของ อจน.

ระเบียบหรือข้อบังคับตามวรรคหนึ่งถ้ามีข้อความจำกัดอำนาจของผู้อำนวยการในการทำนิติกรรมไว้ประการใด ให้ประกาศข้อความเช่นนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของ อจน. ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดของ อจน. และกำหนดค่าตอบแทนคณะกรรมการได้

มาตรา ๒๐ ให้ประธานกรรมการและกรรมการตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งเป็นผู้แต่งตั้งและกำหนดอัตราเงินเดือนของผู้อำนวยการ ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๑ ผู้อำนวยการต้อง

- (๑) มีความรู้ความสามารถในการบริหารกิจการของ อจน.
- (๒) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔
- (๓) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๒๒ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการให้ออกด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑

มติของคณะกรรมการให้ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งตาม (๓) ต้องประกอบด้วย คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่อยู่ในตำแหน่ง แต่ไม่รวมผู้อำนวยการ

มาตรา ๒๓ ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการของ อจน. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ อจน. และตามนโยบาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของ อจน.

มาตรา ๒๔ ผู้อำนวยการมีอำนาจ

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยแก่พนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่งตามระเบียบหรือข้อบังคับของคณะกรรมการ แต่ถ้าเป็นพนักงานหรือลูกจ้างตั้งแต่ตำแหน่งที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการฝ่ายหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไป จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

(๒) กำหนดเงื่อนไขในการทำงานของพนักงานและลูกจ้าง และออกระเบียบวิธีปฏิบัติงานของ อจน. โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๕ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นตัวแทนของ อจน. และเพื่อการนี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดกระทำการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

นิติกรรมที่ผู้อำนวยการกระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ย่อมไม่ผูกพัน อจน. เว้นแต่คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ และระเบียบ หรือ ข้อบังคับว่าด้วยระเบียบปฏิบัติงานไม่ได้กำหนดให้พนักงานตำแหน่งใดทำการแทน ผู้อำนวยการ หรือเมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการว่างลงและในระหว่างที่ยังมิได้มีการ แต่งตั้งผู้อำนวยการให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน ผู้อำนวยการ

ให้ผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้อำนวยการ เว้นแต่อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการในฐานะกรรมการ

มาตรา ๒๗ ให้พนักงานและลูกจ้างของ อจน. มีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการ ลงโทษหรือร้องทุกข์ได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ อจน. เพื่อการนี้จะสั่งให้ อจน. ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานหรือยับยั้ง การกระทำที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี หรือมติหรือคำสั่งของ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วย การส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรีและสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการดำเนินการได้

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่ อจน. จะต้องเสนอเรื่องใดๆ ไปยังคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติหรือคณะรัฐมนตรี ให้ อจน. นำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอ ต่อไปยังคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติหรือคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๐ อจน. ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการดังต่อไปนี้ได้

- (๑) ลงทุนเพื่อขยายโครงการของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
- (๒) เพิ่มทุนโดยตีราคาทรัพย์สินใหม่
- (๓) ลดทุน
- (๔) กู้ยืมเงินมีจำนวนเกินคราวละหนึ่งร้อยล้านบาทหรือให้กู้ยืมเงินเกินคราวละห้าล้านบาท
- (๕) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน
- (๖) ดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้ในการกิจการของ อจน. ตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๓๑ ให้ อจน. เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจในกรณีที่จะเปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารอื่นจะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังก่อน

มาตรา ๓๒ ให้ อจน. จัดทำงบประมาณประจำปี โดยแยกเป็นงบลงทุนและงบทำการสำหรับงบลงทุนนั้นให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ ส่วนงบทำการให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๓๓ รายได้ที่ อจน. ได้รับจากการดำเนินการในปีหนึ่งๆ ให้ตกเป็นของ อจน. สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และเมื่อได้หักรายจ่ายสำหรับการดำเนินงาน ค่าภาระต่างๆ ที่เหมาะสม เช่น ค่าบำรุงรักษา ค่าเสื่อมราคาเงินสำรอง ตามมาตรา ๑๑ หนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระ และเงินลงทุนตามที่ได้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การการนํ้าเสีย
(ฉบับที่ ๓)
พ.ศ.๒๕๕๘

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การการนํ้าเสีย พ.ศ.๒๕๓๘ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้องค์การการนํ้าเสียสามารถเข้าบริหารหรือรับจัดการเกี่ยวกับการการนํ้าเสียโดยระบบบำบัดนํ้าเสียที่ผู้อื่นจัดให้มีขึ้นได้ทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการนํ้าเสีย โดยเรียกเก็บค่าตอบแทนได้ (เพิ่มบทนิยามคำว่า “ระบบบำบัดนํ้าเสีย” และแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “แผนปฏิบัติการ” ในมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๗ (๑/๑) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ มาตรา ๗ (๒) (๕) และ (๑๓) และมาตรา ๑๐)

(๒) กำหนดให้องค์การการนํ้าเสียอาจมอบหมายให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐจัดเก็บหรือเรียกเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริหารจัดการ ในการการนํ้าเสียแทนได้ (เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๗)

(๓) ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการองค์การการนํ้าเสีย และผู้รักษาการตามกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับการโอนการกำกับดูแลกิจการขององค์การการนํ้าเสียของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ และมาตรา ๔๐)

เหตุผล

เนื่องด้วยองค์การจัดการน้ำเสียจัดตั้งขึ้นโดยวัตถุประสงค์ในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม สำหรับการบำบัดน้ำเสียภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย แต่ในปัจจุบันมีระบบบำบัดน้ำเสียที่ก่อสร้างเสร็จแล้วที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ เช่น ราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค หรือส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย ตลอดจนภาคเอกชน เป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่อาจดำเนินการได้ด้วยตนเอง อันจะเป็นผลให้การจัดการน้ำเสียในภาพรวมไม่อาจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้องค์การจัดการน้ำเสียสามารถเข้าบริหารหรือรับจัดการเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียโดยระบบบำบัดน้ำเสียของหน่วยงานดังกล่าวและเรียกค่าตอบแทนได้ และสามารถจัดเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริหารจัดการ สำหรับการบำบัดน้ำเสียได้ รวมทั้งสมควรปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสียให้สอดคล้องกับการโอนกิจการขององค์การจัดการน้ำเสียไปอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีกว่ากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

หมายเหตุ ๑. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.๒๕๓๘ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๓๓ ก ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๘ แล้ว

๒. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๐ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๕๒ ก ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๐ แล้ว

๓. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๔ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๔ ก ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ แล้ว

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ตำรวจ ถนนเศรษฐศิริ คูสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2668-2013, 0-2241-3655 โทรสาร 0-2243-1481
ร้อยตรี กิตติพันธ์ ชะดินันท์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ณ.ช. 2548